

Konrad Banaś

Praca dyplomowa: „*Działalność przesiedleńczo-opiekuńcza Państwowego Urzędu Repatriacyjnego Oddział Zduńska Wola 1945-1950*”

Zarys charakterystyki naukowej

Studia historyczne na Uniwersytecie Łódzkim rozpocząłem w 2011 r., a obecnie jestem na II roku studiów II stopnia. Już na I semestrze zapisałem się do Studenckiego Koła Naukowego Historyków UŁ, które zajmuje się popularyzacją ponadprogramowej działalności studenckiej. Tam starsi studenci wprowadzili mnie w arkany pracy młodego badacza, nie tylko studenta. Moje początkowe zainteresowania oscyływały wokół problematyki państw germańskich i Cesarstwa Zachodniorzymskiego na przełomie starożytności i średniowiecza (V-VI w. n. e.). W październiku 2012 r. miało miejsce moje pierwsze wystąpienie na konferencji w Lublinie, i to międzynarodowej, prezentując postać Rycymera (Cesarstwo Zachodniorzymskie, I poł. V w. n. e.). Z czasem jednak postanowiłem zrewidować obszar zainteresowań, ze względu na brak znajomości łaciny, która jest niezbędna do badania źródeł historycznych z tego okresu.

Na seminarium licencjackie zapisałem się do Katedry Historii Polski i świata po 1945 r., a moim promotorem został prof. nadzw. Krzysztof Lesiakowski. Wspólnie ustaliliśmy temat licencjatu: *Działalność przesiedleńczo-opiekuńcza Państwowego Urzędu Repatriacyjnego Oddział Zduńska Wola 1945-1950*. Miało to przemożny wpływ na moje zainteresowanie historią najnowszą Zduńskiej Woli i rejonu. Temat pracy jest całkowicie nowatorski i nigdy dotąd nieporuszany, przez co opracowanie zdecydowanie wykracza poza wymogi stawiane pracom licencjackim. Szczególnie skupiłem się na przebadaniu rozległej bazy źródłowej (archiwalia) i literatury przedmiotu. Przedstawiłem sprawy związane z przemieszczeniami ludności w **powiecie sieradzkim** na tle ogólnych migracji w województwie łódzkim i kraju.

Istotnym elementem organizacji powojennego ruchu ludności był Państwowy Urząd Repatriacyjny, bez którego cała akcja nie mogłaby się powieść. Pod jego opieką znalazły się rzesze ludności od momentu przekroczenia granicy państwa polskiego aż do chwili osiedlenia się. Jedną z wielu placówek PUR był Oddział w Zduńskiej Woli. Problemy, które dręczyły cały kraj, nie ominęły i tego miasta. **Placówka zorganizowana została w mieście wyludnionym i zniszczonym**. Na samym początku zaznaczył się brak odpowiednio wykwalifikowanych kadr, co stwarzało poważne trudności w działalności Oddziału. Jednak kolejni naczelnicy wraz z podwładnymi sprawnie radzili sobie z pojawiającymi się problemami. Oddział PUR w Zduńskiej Woli dobrze wywiązał się ze swoich zadań w zakresie opieki oraz osadnictwa repatriantów w powiecie sieradzkim, mimo przejawianej niechęci a nawet wrogości ze strony niektórych czynników lokalnych.

O wartości pracy świadczy fakt, że została ona **wydana drukiem w 2014 r.**, przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Zduńskiej Woli. Książka weszła do obiegu naukowego, jest m. in. w zasobie, **Biblioteki Narodowej w Warszawie, Biblioteki nr 1 w Berlinie**, bibliotek Uniwersytetów Łódzkiego i Jagiellońskiego oraz bibliotek publicznych w regionie łódzkim, a także została wykorzystana przez niemieckiego historyka dr Gerharda Doliesena w opracowaniu pt. *Die deutschen Ostgebiete im Jahre 1945 als Ziel von Siedlern aus Zentralpolen. Quellen aus Lodz und Krakau, Lüneburg 2014*. Wydanie książkowe spotkało się z żywym zainteresowaniem zduńskowolan podczas grudniowej promocji w Ratuszu Miejskim.

Przez cały okres moich studiów brałem czynny udział w konferencjach naukowych o charakterze ogólnopolskim lub międzynarodowym. Prezentowane referaty dotyczyły problematyki: **państw germańskich** (m. in. *Życie codzienne w Galii Merowingów na podstawie „Historii Franków” Grzegorza z Tours*), **dyplomacji Polski po 1945 r.** (m. in. *Polska ekspansja na rynek Libii 1963-1989*), **migracji ludności po II wojnie światowej** (m. in. *Władysław Wolski jako główny koordynator repatriacji w Polsce po II wojnie światowej*) i oczywiście **historii najnowszej Zduńskiej Woli i rejonu** (m. in. *Pogoń Zduńska Wola na łamach prasy regionalnej 1980-1990*, *Żydowskie organizacje samopomocy w Zduńskiej Woli w okresie I wojny światowej czy Polska Partia Socjalistyczna w Zduńskiej Woli 1945-1948*).

Od 2014 r. jestem współredaktorem recenzowanej serii wydawniczej *Vade Nobiscum* ukazującej się dwa razy w roku. Do tej pory drukiem opublikowano XV tomów. Na stronach niniejszego wydawnictwa ukazało się też kilka moich artykułów m. in. *Aecjusz – wódz i polityk* (*Vade Nobiscum 2014, vol. X*), *Wizyta marszałka Josipa Broz Tito w Polsce w 1946 r.* (*Vade Nobiscum 2015, vol. XIV*), *Astrid Lindgren – przyczynek do biografii* (*Vade Nobiscum 2015, vol. XV*).

Obecnie przygotowuję pracę magisterską pt. *Władysław Wolski (1901-1976) – meandry kariery komunistycznego działacza*. Ponadto wraz z prof. nadzw. Krzysztofem Lesiakowskim oraz Marcinem Gawryszczakiem pracujemy nad wydawnictwem źródłowym poświęconym strajkowi studentów na uczelniach wyższych w Łodzi w 1981 r. Praca ukaze się w styczniu 2016 r. nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego.

Wiele problemów z historii najnowszej regionu łódzkiego pozostała jeszcze niezbadana. Zachęca mnie to do usuwania „białych plam” w naszej niedawnej przeszłości. Problemem często nie do pokonania jest brak środków finansowych na prowadzenie szeroko zakrojonych badań. Mam nadzieję, że z czasem zaczniemy inaczej podchodzić do tej kwestii.

Konrad Banaś

banc3@wp.pl

Tel. 666 837 244